

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ



นายประกิจ จิตรใจภักดิ์
(เกษตรกรต้นแบบ)

๑. ชื่อ-สกุล นายประกิจ จิตรใจภักดิ์

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ เลขที่ ๑๐ ม.๕ ต.นาโยงเหนือ อ.นาโยง จ.ตรัง
โทรศัพท์ ๐๘๑ - ๐๙๙๓๖๕๑ Line ๐๘๑๐๙๙๓๖๕๑

เกิด พ.ศ. ๒๕๑๘

ปัจจุบันอายุ ๕๐ ปี

๔. สถานภาพ ☒ โสด ☐ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๖๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๓

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ผักปลอดภัย

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๒ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๒.๑ แปลงผักปลอดภัย แปลงเรียนรู้หลักของศูนย์ฯ ใช้สำหรับศึกษาดูงานให้เกษตรกรที่สนใจและ

เป็นแปลงเรียนรู้ในงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ ปี ๒๕๖๗

๒.๒ ปาล์มน้ำมัน เป็นต้นกล้าที่พันธุ์ สุราษฎร์ธานี ๒ ที่ได้รับการสนับสนุนจากทางกรมส่งเสริมการเกษตรให้
เกษตรกรหันมาปลูกปาล์มน้ำมัน ในช่วง ๒ ปีแรก ใช้ปุ๋ยหมัก ๒๐๐ กก./ปี ทำให้ลำต้นใหญ่ ทะลายไม่ขาดคอ

น้ำหนักราก ในปัจจุบันมีการใช้ปุ๋ยหมักร่วมกับปุ๋ยเคมี เป็นการรักษาสภาพดินและ

ทำให้ผลผลิตไม่ขาดคอ



แปลงเรียนรู้ผักปลอดภัย



แปลงเรียนปาล์มน้ำมัน

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๘ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานเรียนรู้ที่ ๑ ระบบน้ำอัจฉริยะ โดยการส่งการผ่านมือถือ เป็นการใช้อุปกรณ์ IOT มาควบคุมการให้น้ำพืช โดยใช้สวิสช์ควบคุมแบบไร้สาย และประตุน้ำไฟฟ้าโดยใช้ส่งการผ่านแอปพลิเคชันในมือถือ ซึ่งประโยชน์ที่ได้รับ คือ

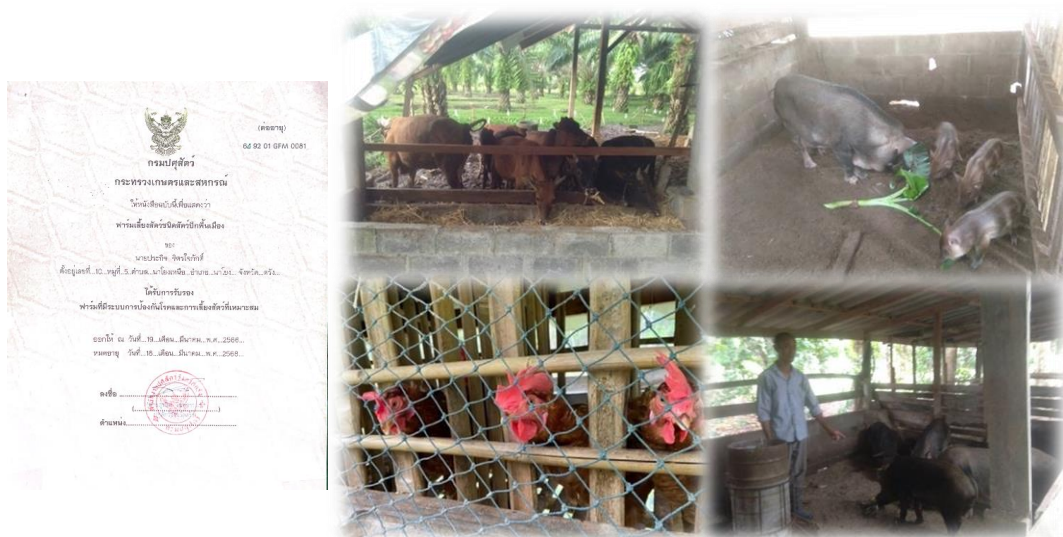
- ๑) สามารถเปิด-ปิดระบบน้ำจากระยะไกลได้ ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน
- ๒) สามารถตั้งเวลา เปิด-ปิด ระบบน้ำได้ตามความต้องการ
- ๓) การให้น้ำสม่ำเสมอส่งผลให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น และผลผลิตมีคุณภาพเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค
- ๔) สามารถพัฒนาต่อยอดการทำงานร่วมกับเซ็นเซอร์ได้ เช่น เซ็นเซอร์อุณหภูมิ เซ็นเซอร์ความชื้น



ฐานเรียนรู้ที่ ๒ การปลูกผักยกแคร่ (ผักบนกระเบื้อง) เป็นการสาธิตการปลูกผักให้แก่เกษตรกรที่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่ เช่น สังคมเมือง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมตามลักษณะพื้นที่ที่มี อาจเป็นระเบียบ คาดฟ้าที่พักอาศัย หรือเกษตรกรที่สูงอายุ ที่ไม่สะดวกในการก้ม ทำงานนานรู้สึกปวดหลัง สามารถปลูกผักยกแคร่เพื่อบริโภคในครัวเรือน ลดรายจ่ายได้เป็นอย่างดีสำหรับในยุคปัจจุบัน



ฐานเรียนรู้ที่ ๓ ด้านการปศุสัตว์ ภายใน ศพก. มีการสาธิตการเลี้ยงไก่ไข่อารมณ์ดี ไก่พื้นบ้านเพื่อการอนุรักษ์ วัว และหมูหลุม ซึ่ง ศพก.ผ่านการรับรอง ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ชนิดสัตว์ปีกพื้นเมืองที่มีระบบป้องกันโรคและเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม



ฐานเรียนรู้ที่ ๔ การผลิตปุ๋ยหมัก ไข่ใช้กับการปลูกพืชผักต่างๆ ภายในศูนย์ โดยใช้วัสดุต่างๆในพื้นที่ เช่น มูลไก่ มูลหมู มูลวัว ที่เลี้ยงภายในศูนย์ร่วมกับวัสดุทางการเกษตร เช่น ฟางข้าว แกลบดำ กากมะพร้าว และใช้สารเร่ง พด.๑ ในการผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยละ ๔-๕ ตัน โดยการใช้ปุ๋ยหมักในแปลงผัก งดใช้สารเคมี และสามารถลดการใช้ปุ๋ยเคมีลงได้ ๒๕ เปอร์เซ็นต์ในแปลงปาล์มน้ำมัน



ฐานเรียนรู้ที่ ๕ การผลิตน้ำหมักชีวภาพ โดยใช้สารเร่งซูเปอร์ พด.๒ วัดดูดิบได้แก่ เศษผล ผัก ผลไม้ และกากน้ำตาล ผลิตปีละ ๑๒ ถัง ถังละ ๑๒๐ ลิตร สามารถหมุนเวียนใช้ได้ตลอดทั้งปี



ฐานเรียนรู้ที่ ๖ การขยายพันธุ์พืช เป็นการสาธิตวิธีการขยายพันธุ์พืช และเตรียมเพาะชำพันธุ์ผักก่อนลงแปลงปลูก พร้อมจำหน่ายให้กับผู้ที่สนใจ



ฐานเรียนรู้ที่ ๗ ด้านการประมง มีกิจกรรมการเลี้ยงปลา ได้แก่ ปลานิลแดง ปลานิล ปลาตะเพียน สำหรับการบริโภคภายในครัวเรือน



ฐานเรียนรู้ที่ ๘ การปลูกมะพร้าวน้ำหอม เป็นการปรับเปลี่ยน จากเดิมเป็นแปลงนา ปรับปรุงบำรุงดินตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ ทำให้ดินกลับมาอุดมสมบูรณ์ และใช้เทคนิคการตัดรากมะพร้าวด้านใดด้านหนึ่งแล้วปลักให้เอียง เมื่ออายุครบ ๘ เดือน ทำให้มะพร้าวมีรากงอกออกมาดีกว่าปกติ และทำให้ลำต้นไม่สูง เก็บเกี่ยวผลผลิตง่าย ออกผลตลอดทั้งปี



๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๕ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การลดต้นทุนการผลิต โดยการนำมูลสัตว์ภายในศูนย์เรียนรู้ ผลิตเป็นปุ๋ยหมักคุณภาพสูง และผลิตน้ำหมักชีวภาพไว้ใช้เองนอกจากนี้ได้นำสารชีวภัณฑ์ เชื้อราไตรโคเดอร์มา ไปใช้เพื่อป้องกันเชื้อราสาเหตุจากโรคพืช

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

- เศรษฐกิจพอเพียง เกษตรผสมผสาน โดยการปลูกพืชผสมผสาน พืชผักอายุสั้น ไม้ผล ไม้ยืนต้น รวมถึงการทำนา เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ และเลี้ยงวัว

- การจัดทำบัญชีครัวเรือน โดยมีการจดบันทึกรายรับ รายจ่าย เพื่อให้ทราบถึงต้นทุน รายรับ รายจ่าย ในการบริหารจัดการภายในศูนย์เรียนรู้และในครัวเรือน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า โดยการนำเทคโนโลยีระบบน้ำอัจฉริยะ ส่งงานผ่านโทรศัพท์มือถือ เพื่อลดต้นทุนด้านแรงงาน ประหยัดเวลา

- อาชีพเสริมเพิ่มรายได้ ปลูกผักบุ้งแก้ว ผักยกแคร์

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร : การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

วัตถุประสงค์ ดังนี้

- ๑) เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่าและความสำคัญของน้ำ
- ๒) เพื่อปลูกฝังทัศนคติที่ดีในการใช้น้ำอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ
- ๓) เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำระบบน้ำอัจฉริยะมาใช้ในชีวิตประจำวันและการทำงานได้จริง
- ๔) เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์น้ำและสิ่งแวดล้อม

เนื้อหา ได้แก่

- ๑) ความสำคัญและปัญหาของการใช้น้ำในปัจจุบัน
- ๒) แนวทางและวิธีการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า (ในครัวเรือน สถานศึกษา เกษตร และอุตสาหกรรม)
- ๓) หลักการและการทำงานของระบบน้ำอัจฉริยะ (Smart Water System) เช่น ระบบรดน้ำอัตโนมัติ, เซนเซอร์ตรวจจับความชื้น, การวิเคราะห์ข้อมูลการใช้น้ำ
- ๔) ตัวอย่างการใช้งานจริงของระบบน้ำอัจฉริยะในภาคส่วนต่าง ๆ

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ ได้แก่

- 1) การบรรยายพร้อมสื่อประกอบ (สไลด์, วิดีโอ, อินโฟกราฟิก)
- 2) กิจกรรมเชิงปฏิบัติ (Workshop) เช่น การทดลองระบบน้ำอัจฉริยะขนาดเล็ก
- 3) การศึกษาดูงานหรือเยี่ยมชมพื้นที่ที่มีการจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) การอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าร่วม
- 5) มีการติดตามผลหลังอบรม โดยเก็บข้อมูลผ่านแบบประเมินและการเยี่ยมแปลง



๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

นายประกิจ จิตรใจภักดิ์ ในฐานะเกษตรกรต้นแบบ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการระดับจังหวัด ผ่านกลไกของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด โดยการเข้าร่วมประชุมตามที่สำนักงานเกษตรจังหวัดเชิญเข้าร่วมเป็นตัวแทนของอำเภอนาโยงในตำแหน่งประธาน ศพก.อำเภอนาโยง ในการประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด เพื่อเสนอความคิดเห็น ข้อมูลจากแปลงจริง และปัญหาที่พบในพื้นที่



๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง ได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการรายศูนย์ฯ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ โดยเฉพาะเรื่องการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า และระบบน้ำทางการเกษตรแบบ IOT

กระบวนการจัดทำแผนราย ศพก. ดำเนินการภายใต้แนวทางการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

๑) เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอนาโยง (ฝ่ายเลขานุการแผน)

๒) คณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ

๓) เกษตรกรต้นแบบและเจ้าของแปลงเรียนรู้



ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรเริ่มต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

นายประกิจ จิตรใจภักดิ์ เล่าว่า เมื่อจบมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว ครอบครัวซึ่งมี “แม่เพียร” เพียงคนเดียวทำงานส่งเงินให้ลูกๆเรียนตนจึงเสียสละหยุดเรียนเพื่อให้พี่ๆ น้องๆ ได้เรียนหนังสือต่อ จากชีวิตนักเรียนผันมาทำการเกษตร ช่วยงานแม่เพียร หาเงินส่งให้พี่ๆน้อง รับช่วงต่อยอดอาชีพของแม่ เริ่มจากโรงสีข้าว ทำนา เลี้ยงหมู สถานะครอบครัวจึงอยู่ได้พอมีพอใช้ ด้วยตนยังเป็นคนรุ่นใหม่ไฟแรง จึงปรึกษากับแม่เพียรเพื่อจะขยายกิจการ แต่ประสบปัญหากับการทำการเกษตรเชิงเดี่ยว รายรับไม่พอกับรายจ่าย ตนกับแม่เพียรจึงกลับมาทบทวนและวางแผนใหม่อีกครั้ง โดยยึดตามแนวคิดที่ว่า “ ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน และกตัญญู ” หลังจากนั้นตนเองและแม่เพียรจึงได้ปรับเปลี่ยนพื้นที่ทำการเกษตรแบบผสมผสาน ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยการหาความรู้ศึกษาด้วยตนเองและได้รับคำแนะนำจากผู้มีประสบการณ์ และการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ตนจึงได้ขยายพื้นที่การทำเกษตรเพิ่มขึ้น

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร

(๑) การจัดการดินและปุ๋ย

มีการตรวจวิเคราะห์ค่าความเป็นกรด-ด่างในดินและเลือกใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินอย่างเหมาะสม โดยเน้นการผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์ใช้เองในแปลงเรียนรู้ ซึ่งช่วยลดต้นทุนการผลิต เพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน และปรับปรุงโครงสร้างดินให้เหมาะกับการเจริญเติบโตของพืชในระยะยาว

(๒) การจัดการน้ำด้วยเทคโนโลยี

มีการติดตั้งระบบน้ำอัจฉริยะ ช่วยประหยัดพลังงาน ลดต้นทุนไฟฟ้า และสามารถให้น้ำสม่ำเสมอในช่วงฤดูแล้ง เป็นนวัตกรรมที่เหมาะสมกับพื้นที่ไม่มีไฟฟ้าเข้าถึงหรือมีต้นทุนสูง

(๓) การควบคุมศัตรูพืชโดยชีวภัณฑ์

นำชีวภัณฑ์ไตรโคเดอร์มาที่ได้จากสำนักงานเกษตรมาใช้ในการควบคุมเชื้อราในแปลงผักและทุเรียน ช่วยลดการใช้สารเคมี สร้างความปลอดภัย และฟื้นฟูระบบนิเวศในแปลงให้มีความสมดุลมากขึ้น โดยมุ่งสู่การทำเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

(๔) การลดต้นทุนการผลิต

ดำเนินการลดต้นทุนการผลิตโดยผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพใช้เองเพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี และปรับมาใช้ระบบน้ำทางการเกษตรแบบ IOT ช่วยลดค่าใช้จ่ายในระยะยาว นอกจากนี้ยังมีการจัดบันทึกข้อมูลต้นทุนและผลผลิตอย่างต่อเนื่อง เพื่อวิเคราะห์และวางแผนการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ

(๕) การเพิ่มมูลค่าผลผลิต

พัฒนาผลผลิตภายในศูนย์ให้เข้าสู่มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) และได้รับการรับรองเรียบร้อยแล้ว เช่น ผัก มะพร้าว ทุเรียน ลองกอง ทำให้สามารถเพิ่มมูลค่าผลผลิตในเชิงการตลาด พร้อมสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค

๒) ขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

(๑) การศึกษาหาความรู้ เริ่มจากการเข้าร่วมอบรม ศึกษาดูงาน และเรียนรู้จากศูนย์วิจัย หน่วยงานราชการ และเครือข่าย ศพก. เพื่อให้เข้าใจแนวทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับพื้นที่ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ระบบน้ำทางการเกษตรแบบ IOT ชีวภัณฑ์ควบคุมโรค และคาร์บอนเครดิต

(๒) การทดลองใช้ในแปลงจริง ได้แก่ การผลิตปุ๋ยหมักใช้เองในแปลงปาล์มน้ำมัน หรือการติดตั้งระบบน้ำทางการเกษตรแบบ IOT เพื่อดูแลผลผลิตในด้านต้นทุนและคุณภาพผลผลิต

(๓) การประเมินผลและปรับปรุง ดำเนินการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง โดยจัดบันทึกต้นทุน รายได้ และปริมาณผลผลิต เพื่อประเมินว่าเทคโนโลยีนั้นให้ผลคุ้มค่าหรือไม่ หากพบจุดอ่อนจะมีการปรับปรุง เช่น เปลี่ยนสูตรปุ๋ยชีวภาพหรือปรับเวลาให้น้ำให้เหมาะสมกับฤดูกาล

(๔) การขยายผลในพื้นที่แปลงอื่น โดยใช้เทคโนโลยีไปยังแปลงอื่นในพื้นที่ของตน ได้แก่ ขยายการใช้ไตรโคเดอร์มาไปยังแปลงทุเรียน เชื่อมโยงกับพืชผักสมุนไพรในระบบเกษตรผสมผสาน การสร้างเครือข่ายผู้ใช้น้ำทางการเกษตรแบบ IOT

(๕) การถ่ายทอดสู่ชุมชน โดยใช้แปลงเรียนรู้เพื่อถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรในชุมชน และจัดอบรมร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอนาโยง พร้อมพัฒนาเป็นศูนย์กลางการถ่ายทอดเทคโนโลยีของกระทรวงเกษตรและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

๓) ขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ

นายประกิจ จิตใจภักดิ์ ประธาน ศพก.อำเภอนาโยงมีโอกาสได้รับการสนับสนุนระบบน้ำอัจฉริยะสั่งงานผ่านมือถือจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ร่วมมือกับ สำนักงานเกษตรจังหวัดตรัง กรมส่งเสริมการเกษตร จึงเริ่มนำเทคโนโลยีมาปรับใช้จนเห็นผลที่ดี ช่วยลดต้นทุนการผลิตโดยเฉพาะด้านแรงงาน เมื่อเกิดความชำนาญจากการทำงานและการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม จึงเริ่มเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้จากประสบการณ์ตรงในฐานะ “เกษตรกรผู้ใช้งานจริง” ในความรู้เรื่องระบบน้ำอัจฉริยะสั่งงานผ่านมือถือให้แก่หน่วยงานต่างๆ เช่น ศูนย์เครือข่าย ศพก. เกษตรกร และกลุ่มเกษตรกรระดับอำเภอ นาโยง และผู้ที่เข้ามาศึกษาดูงานทั้งในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง รวมถึงหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ที่เข้ามาใช้บริการศูนย์เรียนรู้

นำไปสู่การขยายผลต่อยอด ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ นายประกิจ จิตรใจภักดิ์ ได้ประสานกับหน่วยงานภาครัฐที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี คือ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อขอสนับสนุนความรู้และตู้ควบคุมระบบน้ำอัจฉริยะ เป็นจำนวน ๓๐ ตู้ เพื่อกระจายไปยังเครือข่าย ศพก.อำเภอนาโยง เครือข่ายเกษตรกรรมอำเภอเมือง เครือข่ายเกษตรกรรมอำเภอห้วยยอด เครือข่ายเกษตรกรรมอำเภอย่านตาขาว และแกนนำเกษตรกร ทำให้ ศพก.อำเภอ นาโยงสามารถขยายผลเรื่องระบบน้ำอัจฉริยะไปสู่ “ครู ข” “และ ครู ค” ต่อไป



๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๖ ชนิด ประกอบด้วย

- ๑.๑) ปาล์มน้ำมัน พื้นที่ปลูกจำนวน ๑๙ ไร่
- ๑.๒) พุเรียน พื้นที่ปลูกจำนวน ๑ ไร่
- ๑.๓) ยางพารา พื้นที่ปลูกจำนวน ๑๒ ไร่
- ๑.๔) มะพร้าวน้ำหอม พื้นที่ปลูกจำนวน ๕ ไร่
- ๑.๕) มะละกอ พื้นที่ปลูก ๓ ไร่
- ๑.๖) ผักผสมผสาน พื้นที่ปลูก จำนวน ๓ ไร่

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

- ๒.๑) ปลาเนื้ออ่อน จำนวน ๘๐๐ ตัว

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

- ๓.๑) วัว จำนวน ๒๐ ตัว

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้าปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑๙ ไร่ (๔๑๘ ต้น) มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

- ๑.๑) ต้นทุนก่อนให้ผลผลิต เป็นเงิน ๗๐๐ บาท

๑.๒) ค่าปุ๋ยเคมี ๖๐ กระสอบ	เป็นเงิน ๓,๕๐๐ บาท
๑.๓) ค่าแรงใส่ปุ๋ย ๓ ครั้ง	เป็นเงิน ๑๕๐ บาท
๑.๔) ค่าแรงล้างทางปาล์ม	เป็นเงิน ๔๒๐ บาท
๑.๕) ค่าแรงตัดปาล์ม	เป็นเงิน ๓,๘๑๑ บาท
๑.๖) ค่าแรงตนเอง	เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท บาท
รวมต้นทุนการผลิต ๑๐,๓๘๑ บาท/ไร่	
รายได้ ๓๒,๐๐๐ บาท/ไร่	

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

- ๑) รายได้รายวัน เช่น ยางพารา ผัก
เฉลี่ยรายได้วันละ ๑,๓๐๐ บาท/วัน
- ๒) รายได้รายสัปดาห์ เช่น มะพร้าว น้ำหอม มะละกอ
เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๒,๔๐๐ บาท/สัปดาห์
- ๓) รายได้รายเดือน เช่น ปาล์มน้ำมัน
เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๑๙,๐๐๐ บาท/เดือน
- ๔) รายได้รายปี เช่น ทุเรียน
เฉลี่ยรายได้ปีละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ

- ๑) ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง

นายประกิจ จิตรใจภักดิ์ สามารถลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต และสร้างรายได้อย่างมั่นคงจากการเกษตร พร้อมพัฒนาทักษะการจัดการเกษตรสมัยใหม่ เช่น การใช้ระบบน้ำทางการเกษตรแบบ IOT การผลิตปุ๋ยใช้เอง และการจัดบันทึกต้นทุนผลผลิต ทำให้สามารถวางแผนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ๒) ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น

เกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียงสามารถเรียนรู้และนำเทคโนโลยีที่ใช้ในแปลงต้นแบบไปปรับใช้ในพื้นที่ของตน เช่น การใช้ชีวภัณฑ์แทนสารเคมี การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และการวางระบบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งช่วยลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต และส่งเสริมความปลอดภัยด้านอาหารในชุมชน

- ๓) ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน

นายประกิจ จิตรใจภักดิ์ เป็นเกษตรกรต้นแบบที่ได้รับการยอมรับจากชุมชน ด้วยความเสียสละพื้นที่สำหรับใช้สร้างเป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเป็นแปลงเรียนรู้ เพื่อถ่ายทอดความรู้ แก่เกษตรกรผู้ที่สนใจมาศึกษาดูงาน สร้างรายได้ สร้างอาชีพให้แก่คนในชุมชนมาอย่างยาวนาน และต่อเนื่องสม่ำเสมอ เช่น แนวคิดการปลูกข้าวผักกินได้ แบ่งปันกันในชุมชน การปลูกผักปลอดภัย การเลี้ยงไก่ไข่อารมณ์ดี จำหน่ายให้ชุมชน ทำให้ชุมชนมีสินค้าเกษตรบริโภคที่ปลอดภัย สดใหม่ และมีราคาถูก อีกทั้ง ยังเป็นศูนย์กลางที่คอยประสาน ช่วยเหลือและเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน กับเกษตรกรในอำเภอนาโยง

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตร

Bio-Economy เป็นการนำเทคโนโลยีชีวภาพเข้ามาช่วยในการผลิตผัก โดยปกติ ศพก. มีการผลิตปุ๋ยหมักใช้เองอยู่เป็นประจำ วัตถุประสงค์ในการผลิตได้มาจากวัสดุทางการเกษตรที่มีอยู่ภายในแปลง เช่น เศษผักที่คัดทิ้ง มูลสัตว์ที่เลี้ยงไว้ หมักด้วย สารเร่งซูปเปอร์ พด.๑ ซึ่งเป็นกลุ่มจุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพสูงในการย่อยสลายวัสดุเหลือใช้จากการเกษตร และอุตสาหกรรมแปรรูป ผลผลิตทางการเกษตรเพื่อผลิตปุ๋ยหมักในเวลารวดเร็วและมีคุณภาพสูงขึ้น ประกอบด้วยเชื้อรา และแอคติโนมัยซีสที่ย่อยสารประกอบเซลลูโลส และแบคทีเรียที่ย่อยไขมัน



๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

ประเด็นการอนุรักษ์	รายละเอียดกิจกรรมใน ศพก.	ผลที่เกิดขึ้น
๑) ลดการใช้สารเคมีในแปลงเกษตร	ใช้ชีวภัณฑ์ เช่น ไตรโคเดอร์มา ในการควบคุมโรค	ลดสารตกค้างในดินและน้ำ ปกป้องความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต
๒) พื้นฟูดินด้วยการใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพ	ผลิตและใช้ปุ๋ยหมักจากกากที่เหลือจากการสกัดน้ำมันปาล์ม มูลสัตว์ วัสดุเศษเหลือในครัวเรือน	เพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน รักษาสสมดุลจุลินทรีย์ในดิน
๓) ลดการใช้น้ำด้วยระบบให้น้ำอย่างเหมาะสม	ควบคุมปริมาณน้ำตามความต้องการของพืช	ประหยัดน้ำ ลดปัญหาน้ำขังหรือดินแน่น
๔) ส่งเสริมระบบเกษตรแบบผสมผสานและหมุนเวียน	เลี้ยงสัตว์ ปลูกพืชหลากหลายชนิด	เพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ ลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาทรัพยากร

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

มีความรู้และความเข้าใจในข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่ตำบลนาโยงเหนือ อำเภอนาโยง เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังตระหนักถึงข้อจำกัดด้านน้ำในช่วงฤดูแล้ง จึงได้ประยุกต์ใช้ระบบทางการเกษตรแบบ IOT ในแปลงผัก และทุเรียน และส่งเสริมการใช้ปุ๋ยหมักจากวัสดุเหลือใช้ในส่วนปาล์ม เพื่อลดต้นทุนและฟื้นฟูสภาพดิน ความรู้เหล่านี้ถูกนำมาใช้ในการวางแผนการผลิต การเลือกพันธุ์พืชที่เหมาะสม และการจัดระบบการเรียนรู้ภายในศูนย์ฯ ซึ่งสามารถตอบสนองต่อสภาพพื้นที่และถ่ายทอดต่อเกษตรกรในชุมชนได้อย่างเหมาะสม



๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

มีความพร้อมในการถ่ายทอดองค์ความรู้และเป็นวิทยากรในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยภายในศูนย์ฯ เป็นแหล่งศึกษาดูงานทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยเฉพาะในเรื่องระบบน้ำอัจฉริยะที่ได้รับการสนับสนุนและพัฒนาเป็นแปลงต้นแบบ

บทบาทของนายประกิจ จิตรใจภักดิ์ ในฐานะวิทยากรประกอบด้วย:

- **วิทยากรด้านบัญชี** ภายใต้โครงการของหน่วยงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดตรัง โดยทำหน้าที่เป็นครูบัญชีอาสา ถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือนและบัญชีต้นทุน
- **วิทยากรด้านระบบน้ำอัจฉริยะ** โดยสาธิตการติดตั้งและบริหารจัดการระบบน้ำทางการเกษตรแบบ IOT ในแปลง เช่น ผัก ทุเรียน พร้อมบรรยายภาคสนามให้แก่ผู้ที่เข้ามาศึกษาดูงาน
- **วิทยากรถ่ายทอดความรู้ในแปลงเรียนรู้** เช่น การจัดการสวนปาล์มน้ำมัน ทุเรียน การปลูกผักยกแคร่ การปลูกมะพร้าวน้ำหอม การจัดการคาร์บอนเครดิต รวมถึงการทำปุ๋ยหมักและการปลูกพริกไทยในระบบเกษตรผสมผสาน



ข้อมูลต้นทุนอาชีพขายสินค้า ประจำศูนย์หลัก สผก.บียง
นายประทีป จิตระใจภักดี
 10 ตำบลบึงเมืองเหือง อำเภอเมือง จังหวัดดง
 อาชีพ ทำไร่สวนผสม พื้นที่ 30 ไร่

[illegible]

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาใกล้ชิดแก่เกษตรกรในพื้นที่ ทั้งในเรื่องการจัดการแปลงปลูก การดูแลพืชเศรษฐกิจ เช่น ผักผสมผสาน ปาล์มน้ำมัน ทูเรียน ตลอดจนการจัดการต้นทุนการผลิต และการใช้เทคโนโลยีระบบน้ำที่เหมาะสม

การให้คำปรึกษาดำเนินการผ่านช่องทางต่าง ๆ อาทิเช่น

- ๑) การให้คำแนะนำแบบตัวต่อตัวในพื้นที่สวนของเกษตรกร โดยลงพื้นที่จริงร่วมกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร
- ๒) การเปิดศูนย์เรียนรู้ให้เป็นจุดรับเรื่องปัญหาทางการเกษตร เช่น ปัญหาโรคพืช ศัตรูพืช การบริหารจัดการน้ำ การจัดการดิน และการขอคำแนะนำเรื่อง GAP
- ๓) การเป็นพี่เลี้ยงแก่เกษตรกรรุ่นใหม่ เปิดเป็นศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยให้คำปรึกษาต่อเนื่อง ทั้งก่อนและหลังเริ่มกิจกรรม เช่น การแนะนำเรื่องสายพันธุ์ การใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพ การบริหารจัดการทำบัญชีครัวเรือน

ศูนย์ฯ ยังเป็นแหล่งรวมปัญหาในพื้นที่เพื่อส่งต่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ ประมงอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ สถานศึกษา

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารและวิชาการเกษตรอย่างต่อเนื่องผ่านบทบาทของเกษตรกรต้นแบบและเจ้าของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) โดยดำเนินการทั้งในเชิงรับและเชิงรุก ได้แก่

- ๑) เป็นวิทยากรบรรยายถ่ายทอดความรู้ ด้านบัญชีครัวเรือน การจัดการสวนปาล์มน้ำมัน และระบบน้ำอัจฉริยะในกิจกรรมอบรมเกษตรกรผู้นำ โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่าย ศพก. รวมถึงงานศึกษาดูงานจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน
- ๒) เผยแพร่ข้อมูลผ่านกิจกรรมศูนย์เรียนรู้ เช่น Field Day และการจัดกิจกรรมเรียนรู้ในแปลงจริง ซึ่งเกษตรกรสามารถซักถามข้อมูลเชิงวิชาการ และรับคำปรึกษาแบบตัวต่อตัวได้
- ๓) รวบรวมและนำเสนอข้อมูลสถานการณ์การผลิต เช่น ปัญหาการใช้ปุ๋ยเคมี ปริมาณฝนที่ส่งผลต่อระบบน้ำ หรือการระบาดของโรคพืช เพื่อนำเสนอแก่สำนักงานเกษตรอำเภอในการประชุมเชิงนโยบาย
- ๔) ใช้แปลงเรียนรู้เป็นพื้นที่สาธิตวิชาการ ด้านการผลิตพืช เช่น ระบบน้ำทางการเกษตรแบบ IOT การปลูกปาล์มน้ำมัน การปลูกพืชสมุนไพร การปลูกทุเรียนตามมาตรฐาน GAP การใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพ การบริหารจัดการแสงและน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ





๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร

ได้นำองค์ความรู้ที่ได้จากการอบรมและประสบการณ์จริงมาถ่ายทอดให้กับเกษตรกรในพื้นที่ โดยใช้แปลงเรียนรู้ของตนเองเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรม เช่น การเรียนรู้ด้านระบบน้ำอัจฉริยะ การใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพ และการจัดการสวนทุเรียนตามมาตรฐาน GAP รวมถึงการจัดการสวนปาล์มน้ำมันเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต มีการจัดกิจกรรมอบรมให้แก่เกษตรกรผู้นำ และประชาชนในชุมชนใกล้เคียงรวมถึงหน่วยงานที่เข้ามาศึกษาดูงาน โดยหลังจากเข้าร่วมกิจกรรม เกษตรกรจำนวนหนึ่งได้นำแนวทางการจัดการน้ำและการใช้ปุ๋ยชีวภาพไปใช้ในแปลงของตนเอง ทำให้สามารถลดต้นทุนได้อย่างเป็นรูปธรรม และเพิ่มคุณภาพผลผลิต นอกจากนี้ยังมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในระดับตำบล โดยเกษตรกรที่เคยเข้าร่วมการเรียนรู้กลับไปถ่ายทอดต่อยังกลุ่มของตนเอง เช่น กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมในวงกว้างมากขึ้นในชุมชน



๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอนาโยงในการจัดกิจกรรม Field Day การพัฒนาหลักสูตรเรียนรู้ และการถ่ายทอดเทคโนโลยี เช่น การใช้ระบบน้ำอัจฉริยะ และการใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพในแปลงปาล์มน้ำมัน การเป็นวิทยากรในกิจกรรมอบรมเกษตรกรผู้นำและเกษตรกรทั่วไป ภายใต้โครงการพัฒนาเกษตรกรต้นแบบของศูนย์เครือข่าย ศพก. ร่วมกับหน่วยงานเช่น กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ศูนย์วิจัยพืชสวนตรัง และสำนักงานเกษตรจังหวัดสนับสนุนการพัฒนากลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ โดยให้คำปรึกษาในการจัดการแปลง GAP การลดต้นทุนการ

ผลิต และการพัฒนาคุณภาพผลผลิต เช่น ทุเรียนและปาล์มน้ำมัน และใช้พื้นที่ศูนย์เรียนรู้เป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชน สำหรับกิจกรรมศึกษาดูงาน การสาธิตเทคโนโลยี และการเผยแพร่ข้อมูลวิชาการ การจัดการธาตุอาหารตามสภาพพื้นที่



๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑) วางแผนและกำหนดทิศทางการดำเนินงานของศูนย์ ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอและเครือข่ายเกษตรกร เพื่อให้กิจกรรมภายในศูนย์ตอบโจทย์ปัญหาในพื้นที่และสอดคล้องกับฤดูกาลผลิต

๒) บริหารจัดการกิจกรรมภายในศูนย์ เช่น การจัดอบรม การสาธิตเทคโนโลยี การจัดทำแปลงเรียนรู้ และการให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรแก่เกษตรกรในชุมชน

๓) ทำหน้าที่เป็นผู้นำทางวิชาการเกษตร ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร เช่น การจัดการด้านการเกษตรอย่างมีคุณภาพ การจัดการสวนทุเรียนตามมาตรฐาน GAP การติดตั้งระบบน้ำอัจฉริยะ และการจัดทำบัญชีครัวเรือน

๔) เป็นตัวแทนของเกษตรกรในระดับอำเภอ เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการระดับจังหวัดเพื่อสะท้อนปัญหาในพื้นที่ เสนอแนวทางแก้ไข และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ



๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน มีความภาคภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเกษตรกรรมในชุมชน ผ่านบทบาทประธานศูนย์เรียนรู้ฯ โดยได้นำความรู้และประสบการณ์จากแปลงเกษตรของตนมาถ่ายทอดให้กับเกษตรกรในพื้นที่ ช่วยให้หลายครัวเรือนสามารถลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และพัฒนาไปสู่มาตรฐานที่ดีขึ้น เช่น การใช้ระบบน้ำอัจฉริยะ การทำปุ๋ยหมักใช้เอง และการจัดการสวนทุเรียนตามมาตรฐาน GAP

สิ่งที่ภาคภูมิใจที่สุดคือ การที่เกษตรกรในชุมชนเกิดความตื่นตัวและเริ่มเปลี่ยนแนวทางการทำเกษตรไปในทางที่ดีขึ้น เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ขยายผลสู่กลุ่มอื่น ๆ ทำให้เห็นถึงพลังของการพัฒนาที่เริ่มต้นจากพื้นที่เล็ก ๆ และเติบโตอย่างต่อเนื่องในระดับชุมชน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

ทางการ ประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง ทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ วางแผนและขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่ เช่น การอบรมถ่ายทอดความรู้ การจัดทำแปลงเรียนรู้ การจัดกิจกรรม Field Day และเป็นตัวแทนเข้าร่วมประชุมในระดับจังหวัด

ในรูปแบบไม่เป็นทางการ เป็นที่ยอมรับของเกษตรกรในชุมชนในฐานะ “พี่เลี้ยง” หรือ “ที่ปรึกษา” ด้านการเกษตร โดยเกษตรกรมักเข้ามาขอคำแนะนำในเรื่องการปลูกปาล์มน้ำมัน การจัดการสวนทุเรียน การใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพ และระบบน้ำอัจฉริยะ ทั้งยังเปิดบ้านและแปลงเกษตรให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดเวลา ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีในชุมชนและเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรในพื้นที่



๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

นายประกิจ จิตรใจภักดิ์ แสดงออกถึงความเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวมอย่างต่อเนื่อง โดยสละพื้นที่สวนของตนเองเป็นแปลงเรียนรู้ เปิดให้หน่วยงานราชการ เกษตรกร และผู้สนใจทั่วไปเข้ามาศึกษาดูงานโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย พร้อมทั้งอุทิศเวลาและทรัพยากรส่วนตัวในการจัดทำระบบสาธิต เช่น ระบบน้ำอัจฉริยะ แปลงปุ๋ยหมักชีวภาพ และการจัดการสวนทุเรียนตามมาตรฐาน GAP เพื่อให้ผู้อื่นสามารถนำแนวทางไปปรับใช้ได้จริง นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็นวิทยากรจิตอาสาในกิจกรรมอบรมและให้คำปรึกษาด้านเกษตร โดยไม่หวังผลตอบแทน เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรรายอื่นมีความรู้ มีรายได้ และสามารถพึ่งตนเองได้ในระยะยาว ถือเป็นแบบอย่างของการมีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน



๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“ ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน และกตัญญู ” สะท้อนแนวคิดการทำงานของเกษตรกรต้นแบบที่ไม่เพียงแต่มุ่งมั่นปฏิบัติจริงในแปลงเกษตร แต่ยังแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ และพร้อมแบ่งปันประสบการณ์แก่ผู้อื่นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งต่อตนเองและชุมชนโดยรอบ



ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

- | | |
|----------------------------------|--|
| ๑. นายประกิจ จิตรใจภักดิ์ | ประธาน ศพก. อำเภอนาโยง (เกษตรกรต้นแบบ) |
| ๒. นางสาวจรัสศรี แก้วนิลประเสริฐ | นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ |
| ๓. นายนิติพล มากมูล | นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ |
| ๔. นางสาวบุญยานุช หาดสุข | นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ |
| ๕. นายกฤษฎา ทรงสังข์ | นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ |
| ๖. นางสาวอรรวรรณ พานิก | นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ |
| ๗. นางสุมาลี เสมอเชื้อ | นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ |
| ๘. นายบุญยงค์ ปล้องอ่อน | นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ |
| ๙. นางกตัญญา เลี้ยงสกุลเวทย์ | นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ |



๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

ดำเนินการโดยใช้กระบวนการสัมภาษณ์เชิงลึกในลักษณะกึ่งทางการ พร้อมบันทึกภาพ/วิดีโอ กรอแบบฟอร์มที่กรมกำหนด และใช้การสังเกตพฤติกรรมในพื้นที่จริงควบคู่กับการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ศพก.

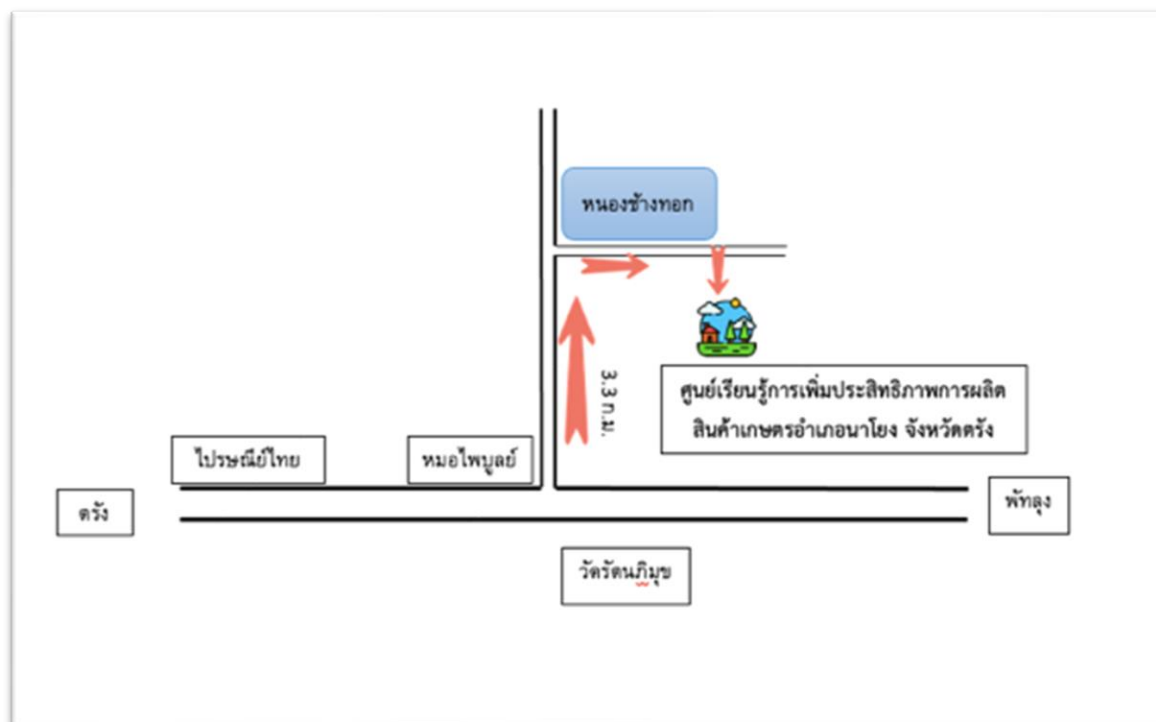


๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

การดำเนินการถอดบทเรียนในพื้นที่พบอุปสรรคสำคัญคือ สภาพอากาศไม่เอื้ออำนวย โดยเฉพาะช่วงฝนตกต่อเนื่อง ทำให้ไม่สามารถเก็บข้อมูลจากกิจกรรมภาคสนามได้ครบถ้วน เช่น การสังเกตการสาธิตหรือการดำเนินกิจกรรมในแปลงเรียนรู้บางช่วงต้องเลื่อนหรือยกเลิก อีกทั้งการเดินทางเข้าสวนของเจ้าหน้าที่และคณะทำงานก็เต็มไปด้วยความยากลำบาก

ข้อเสนอแนะ ควรมีการวางแผนสำรอง เช่น การเตรียมข้อมูลย้อนหลัง ภาพถ่าย/วิดีโอจากกิจกรรมที่ผ่านมา หรือประสานเจ้าของแปลงเพื่อเก็บข้อมูลในช่วงเวลาที่อากาศเหมาะสม รวมถึงพิจารณาการถอดบทเรียนในช่วงฤดูแล้งหรือฤดูที่มีกิจกรรมในแปลงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และสะท้อนข้อเท็จจริงของพื้นที่มากที่สุด

ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย



จำนวนศูนย์เครือข่าย ศพก. จำนวน ๑๓ ศูนย์ ดังนี้

ลำดับ	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภทศูนย์	ที่ตั้ง		เทคโนโลยีเด่น	เกษตรกรเจ้าของศูนย์เครือข่าย	
			หมู่ ที่	ตำบล		ชื่อ - สกุล	เบอร์โทรศัพท์
๑	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางพระราชดำริ ตำบลโคกสะบ้า	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๔	โคก สะบ้า	การผลิตผักปลอด สารพิษ	นายวิศาล ศิริพันธ์	๐๘๗๒๗๘๓๔๓๘
๒	ศูนย์เครือข่าย การปลูก พริกไทยบ้านต้นเหียง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๖	ละมอ	การบริหารหมู่บ้าน พริกไทย	นางวิกานดา เยาว์ดำ	๐๘๑๐๙๕๗๑๙๑
๓	ศูนย์เครือข่าย ตำบลช่อง (การปลูกพริกไทยพุ่ม)	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๖	ช่อง	การผลิตพริกไทยพุง การปลูกพริกไทยแซม ยาง	นายสมนึก ฉิมปลอด	๐๘๑๒๗๑๕๒๔๗
๔	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางพระราชดำริ ตำบลละมอ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๒	ละมอ	การแปรรูปวัตถุดิบ ท้องถิ่น	นายอำนาจ นวนทอง	๐๘๑๔๓๙๙๓๙๓
๕	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ตำบลนาโยงเหนือ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๖	นาโยง เหนือ	การแปรรูปเมล็ดเบอร์รี่	นางณัฐยมน พุฒนวล	๐๘๗๒๙๔๖๐๙๗
๖	การจัดการปาล์มน้ำมัน	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืน ต้น	๕	ช่อง	การจัดการปาล์ม น้ำมัน	นายสถิตย์ วัฒนา	๐๘๗๒๗๐๐๔๐๙
๗	ศูนย์เครือข่าย การจัดการไม้ ผลครบวงจร	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๗	นาหมื่น ศรี	การจัดการสวนไม้ผล	นายนาวิ จันทร์ กระจ่าง	๐๖๓๕๓๙๒๔๗๕
๘	ศูนย์เครือข่าย การทำนาเชิง อนุรักษ์	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๒	นาหมื่น ศรี	เทคโนโลยีการผลิต ข้าว	นายเกียรติศักดิ์ ศรี ทองเที้ยว	๐๘๗-๑๖๗๕๙๔๒
๙	ศูนย์เครือข่าย ปศุสัตว์	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๔	นาข้าว เสีย	เทคนิคการผลิตสุกร	นายกฤษฎา มั่งสูงเนิน	๐๘๗๒๖๒๔๗๑๔

๑๐	ศูนย์เรียนรู้การเกษตร ผสมผสาน	ศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชน (ศจช.)	๑	นาหมื่น ศรี	การจัดการศัตรูพืช	นางจินดา ทหารไทย	๐๘๖๒๗๓๖๙๒๑
๑๑	ศูนย์เรียนรู้การเกษตร ผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๑	โคก สะบ้า	ผักปลอดภัย / การ เลี้ยงผึ้ง	นางพรเพ็ญ มากชัย	๐๘๖๒๘๒๕๗๗๖
๑๒	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บ้านป่ายางสามัคคี	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๔	นาโยง เหนือ	การปลูกผักเชิง พาณิชย์	นางสาวธณัฐกาญจน์ หมุนมิต	๐๘๖๙๔๓๙๗๔๗
๑๓	ศูนย์เรียนรู้การเกษตร ผสมผสานตำบลนาข้าวเสีย	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๘	นาข้าว เสีย	พืชสมุนไพร	นายแปลง รักภักดี	๐๙๓๗๑๗๐๐๘๕